

v slabem želodcu. Djal je še: „Dokler so ljudje, tako rekoč, le ene same bukve imeli, so bili skoro vsi pobožni in sveti, — in izgled nekterih prejšnjih cerkvenih učencikov, kateri so svetovali branje in pisanje, posebno branje sv. pisma kerščanskim občinam, dan današnji ne velja“ i. t. d. Zraven takih dokazov pa je Jabac in vendar tudi nasvetoval, kako bi se branje in pisanje po deželi naj hitreje razširilo. Rekel je: „Naj bi se v vsaki fari, kjer je kak zmožin učitelj ali orglavec, odbralo nekaj mladenčev, ki so po 9, 10, 15 in več let stari, ki jih veseli in so zmožni, se kaj učiti. Ti naj bi se samo o nedeljnih in praznikih, in kadar bi na polji kakega posebnega dela ne imeli, hodili učiti brati in pisati. Tako naj bi tudi kaplani, kateri imajo večidel mlade fantine za svoje strežeje, jih kterikrat kako uro učili brati in pisati. Ko bi se tedaj v vsaki fari vsako leto le šest fantov naučilo brati in pisati, bi jih že samo na Dolenskem prvo leto 360, v prvih desetih letih 3600 brati in pisati znalo, in tako bi se ta znanost vedno bolj razširjala, posebno, če bi starši in gospodarji naj pridnejšim učencem na koncu leta kaj podarili, postavim, kak robec na klobuk i. t. d.“

Tako je modroval Jabac in; toda na Dunaji ga niso kaj poslušali. Prišel je ukaz, da naj se tudi na Krajnskem, kakor po drugih deželah, napravi normalna šola. Prednik pri tej novi šoli pa je postal P. Blaž Kumerdaj, kakor se vidi iz vikšega dopisa od 12. junija 1773.

Dobra tinta.

Na kmetih, kjer se tinta ne dobi lohka na prodaj, je učenik, ako si je ne zna sam narediti, velikokrat v tej zadevi v tesni zadregi. Pa tudi v šoli brez sitnosti ni. Otroci pogosto lazijo med pisanjem sem ter tje, in heracija tinto eden pri drugem. Spisi, ki se zlasti za očitne skušnje pišejo, imajo velikokrat zastran neenakosti tinte prav smešne podobe. Eden je spisan rujavkasto, drugi višnjevo, tretji belkasto, četerti černo, pri petem se celo sledi očesnjevi sok i. t. d. Prav neprijetno je pregledovati take spise. — Si hočeš, ljubi tovarš, dobro tinto narediti, rabi te le pripomočke, ktere so meni pred nekterimi leti vis. čast. gosp. dekan M. St. iz Štajerskega nasvetovali, za kar jim izrečem tu javno zahvalo! — Vzemí:

16 lotov šišč (türkischen Gallus.)

8 l. vitriola (grünen Vitriol.)

4 l. gume (Gummi arabicum.)

1 l. galuna (Alaun.)

1 l. sladkora (Zucker.)

$\frac{1}{8}$ bokala žganja.

$\frac{1}{2}$ bok. vinsk. jesiha (kisa.)

$3\frac{1}{2}$ bok. vode.

Šiske naj se bolj na debelo stolčejo in z drugimi rečmi vred v kak pišker v zgoraj omenjeno vodo i. t. d. namočijo. V nekoliko dneh se naredi iz te zmesi kaj dobra črna tinta.

Jos. Levičnik.

Kekljavci.

Vse posebna in nedopovedljivo smešna je izreka čerke **k**, kakršna se sliši od nekterih koroških Slovencev, pa tudi na Krajskem — v ravno tisti srenji, ki je imela „raganista, da še nikvólj tac'ga“. Ta zares čudna izreka se imenuje kekljanje. Kekljavec ne izreka čerke **k**, kakor drugi ljudje, temuč nekako utergano prav iz globočine ali dna gerla — blizo tako, kakor se sliši nek podobin glas pri kolecanji, pa tudi v zanikavni besedi „**nak**“ ali **nak-a**. Kdor kekljavca prvičkrat sliši, posebno pa če se več kekljavcov hkrati pogovarja ali še celó prepira, ta bi se ne zderžal smeha, ko bi mu šlo tudi za glavo. — Toda vse pripovedovanje o tem le ne dá pravega zapopadka od kekljanja, temuč slišati se mora. Tako tudi le kdor je že sam slišal kekljavca, zamore zapopasti vso smešnost sledeče povesti in resnične dogodbe.

Klanfar.

Enkrat zajde nemšk „vandrovc“ v to kekljavsko stran. Ko se mu srenjska cesta razgubi v več kolovozov in stezá čez dolgo in široko raván, revež ne vé po kateri naprej. Kar zagleda od deleč žensko v zelniku, ki je tam pripognjeno delala in bila po naključbi kekljavka. Začne jo tedaj na ves glas kričaje vprašati: *Is dos der rechte Weg nach Klanfurt?* (Je li to ta prava pot v Celovec?) — Krajska kmetica se ve da Nemca ni razumela — še toliko ne, da le nemško govori; mislila je le, da zavolj oddaljenosti prav ne razloči njegovih besed. Tedaj na ponavljevano prašanje „vandrovc“ tudi ona odgovarja le vprašaje, pa kekljaje: **Kaj?** — **Kakó?** — **Kaj prajš?** — *Te na zastopm, belj zavéKaj, belj!* — Vandrovc pa ravno takó njé ni nič razumel, kakor ona ne njega, in se jezi in „fluhta“ ob tla cepetaje, da ne more zvediti, po kateri poti bi šel naprej. Na zadnje le gre iz kolovoza nekaj korakov bliži proti ženski, in še enkrat popraša kričaje na vso priterganico: *Is dos der rechte Weg nach Klanfurt?* Zdad še le ga je žena razumela — po svojih mislih, in mu odklekja v odgovor: **Nak**, pr nas nimama neč ne za — **klaafat**.

Abecedar.

Novice.

Poleg izkazka knjig od leta 1860 ima vsenučeliče na Dunaji v svoji knjižnici 159,644 zvezkov knjig, v Pragu 126,103 zv.; v Krakovem 102,822 zv.; v Pešti 98,698 zv.; v Padovi 89,497 zv.; v Insbrodu 57,902 zv.; v Gradcu 38,847 zv.; v Lavovu 39,166 zv. — Knjižnica sv. Marka v Mletcih ima 114,280